

Bartha Károly
aks.

Ludovika Akadémia
cső.ti.jelölt

Körmendi avatás 1944.11.15.

/vitéz Temesváry Endre cső.vörgy. előtt/
F. TOKODI NAGY MAGDOLNA / SZOLNOK, 1944/

Charles Bartha
131 Woodbridge Ln.
Battle Creek, MI 49015

Kedves Zoltán!

Örömmel olvasom részletes beszámolódat, melyre -- míg élek és látok -- igényt szeretnék tartani.

Viczián Béla évfolyamtársa vagyok. Mi valójában nem voltunk rendes csendőrök, mivel csak karhatalmi beosztásunk volt. Nem is kaptunk és nem is volt fejünkön kakastollas csendőrkalap.

Egyszer, ha jól emlékszem, 1962 őszén Baksy Tibor volt sárospataki osztálytársammal felkerestük Édesapádékat. Neki említettem, hogy 1940 Karácsonyakor legátus voltam, mint hetedikes gimnazista, Nagypád egyházánál Edelényben (vagy Gesztelyen?).

Szabad legyen pár oldalnyit csatolnom visszaemlékezéseimből, talán érdekelni fognak. Főleg a katonai, akadémiai és csendőrségi élményeimet mellékelem. A postázási, sokszorosítási, stb. költségekhez szeretnék hozzájárulni szerény adományommal.

Bajtársi szeretettel üdvözöllek, Feleséged kezét csókolom,

Bartha Károly

Just before our graduation, word got around that all able bodied will be inducted into the army. Then, after receiving basic training, they will be sent to the Russian front.

Before taking the strenuous final examinations, I visited a lady fortune teller--in her trance to be called Brother Joseph--for advice. For a silver coin, she (or he) predicted that I'll pass my exams, and in due time, I shall become a high ranking officer. But before that, I'll emigrate to the USA.

Heeding her (or his) advice, I didn't put too much effort to study, yet I received passing grades.

After my father advised me to apply for admission to the Royal Military Academy in Budapest, I complied. On his recommendation, I selected the Gendarme branch of the military, a noncombatant armed police force. According to my dad, the war should be over in four years. Receiving free education, I might even acquire a degree in criminal law.

He was partially right. The war was over in four years, but it was still raging on when I got my premature commission, and I never received a degree in law.

Successfully taking a battery of tests, which lasted for two days, I was accepted as a cadet of the Hungarian Royal Gendarmerie. But first, plebes were required to serve for a year as regular conscripts.

***** ***** *****

After the war, the Academy and the Gendarmerie were abolished by the Communist regime.

The basic training with the 26th Infantry Regiment in Dés, fifty miles away where we lived, was not a boys scout affair. Up at six, we drilled all day long. The food was bad and not nearly enough.

After eight weeks of training, those of us with high school diplomas had to attend the Noncommissioned Officers (NCO) course.

During a field exercise, I was assigned to carry a light machine gun (LMG), twice as heavy as a regular rifle, with its huge spare parts carrying case. When I jumped with it from a cliff, I chipped one of my metatarsal bones. Despite the pain, I still had to crawl 220 yards in the deep snow with the LMG.

Marching back to the barracks for lunch, we had to sing through the city. My leg hurting more and more, my strength started to wane. I began to see stars. My right-hand buddy noticing that my face turned white, gave me a slug of water to drink.

In the parade ground during the exercise evaluation, I barely could stand. The commanding officer, accused of being a sadist, who until now rode his horse ahead of us, finally noticed that I was swaying. He gave me an order to step out of the ranks. With my remaining strength, I refused his order. On his repeated command, I collapsed.

I still don't know how I got to my bed. Shaking all over my body, I woke up for the evening meal: the usual dried cabbage soup with a sliver of sinewy meat and a slice of bread.

***** ***** *****

Later, when I returned from the hospital, I became one of the Captain's favorite students.

Early next day, on a gloomy, foggy Saturday, the regimental march was held with full gear. There was no sick call that morning.

Each step hurting, I dragged on. Luckily, we only covered 40 km (approx. 25 miles).

Toward evening, a horse drawn ammunition carriage passed by me. Instinctively, I grabbed a part of it, until a corporal sitting on the back hit my left wrist with his bayonet in its sheath. Now I felt another deep pain that did not appear to subside.

Monday morning, I finally had a chance to go to the infirmary. Stupidly enough, I just complained about my swollen, black and blue right leg. The doctor sent me immediately to the garrison hospital in Kolozsvár, where I looked up my parents first for a few hours.

At the hospital, the X-ray clearly showed the fracture. Because I was accepted to the Military Academy, I was assigned to the officers' quarters. The food was superb. I spent the most enjoyable four weeks of my military service there.

***** ***** *****

For ten additional months, I did all rifle exercises with my broken wrist. No wonder my classmates called me: the fakir (an ascetic person who can tolerate pain well).

During late summer of 1943, as pre-plebes, we participated with the upperclassmen at the Academy's grand exercise. This was held in a forsaken part of the Hungarian Great Plain, on a sandy desert terrain.

Marching through some wretched vineyards at the conclusion of the war games, we bought unwashed, questionable quality grapes by the helmetful from the harvesters. How heavenly it tasted because we were not only hungry, but exceedingly thirsty.

About half an hour later, many of the cadets, including me, had to stop, run off the road into the thicket, and go through the following torturous routine:

Throw down the rifle,
Remove the gasmask carrying case,
Take off the belt with the bayonet on it,
Remove the back pack loaded with the overcoat, a flap of tent,
and the blanket hanging on its bottom part,
Remove the bread sack adorned with the infantry spade and,
finally,
Take off the pants, etc., in a hurry.

Thereafter, put back everything in reverse order and try to catch-up with the company in double time.

By the time we did this manipulation two or three times, one cannot forget such an experience for a long time.

We finally exchanged our infantry uniforms to that of the cadets. Instructions started in earnest.

Our lecturers were mostly Austro-Hungarian colonels, extremely pedant yet boring. The younger officers, many of them wounded on the Russian front, were lively instructors: interesting but quite conceited. (One of them, for example, started his first lecture this way: "I, Rommel, and the other famous tank warfare tacticians...") A major from the Gendarmerie tried to introduce us to the labyrinth of criminal law.

There were several field trips interspersed with the classroom lectures. One of the most memorable was the month long winter exercise above Rahó in the eastern Carpathian Mountains.

For an arduous week, we underwent partisan training outdoors. We skied a lot and slept in caverns dug from a round central hole in the deep snow of a tall man's height.

The temperature dipped to -30 degrees at nights, but was not much warmer during the day hours. We were fed with a lukewarm meal once a day. If one didn't eat fast enough, his food froze to the aluminum mess gear.

It is a wonder we did not suffer serious frostbites during that frigid maneuver, full with shivering and chattering of teeth.

The classroom instructions came to an abrupt end in March of '44. Due to the frequent bombardments: methodical and predictable by the Western Powers, haphazard and indiscriminate by the Russians, the faculties of the Academy were dispersed to the proximate countryside of Budapest.

Needing new officers on the Eastern Front, the class above us graduated a year ahead of schedule. We, in the lower grades, were ordered to help with the fortification on the Tisza river around Szolnok, an important railroad junction.

The Tisza, second largest river in Hungary, offered a natural barrier to the unstoppable advance of the Russians, helped by Romanian troops.

Hundreds of farmhands from near and far were employed to build a series of fortification on the west side of the river.

Toward the end of September, there were rumors that the Anglo-Saxon forces might make a beachhead on the Balkan Peninsula. We would have put down our weapons immediately. Unfortunately, this never happened. Knowing very well that we were on the losing side, our government's obsessive revulsion and excessive fear of Communism prevented them from switching sides as the Romanians did a few month ago.

The discipline in the military ebbed. Our officers disappeared, one by one, with heart and stomach problems. We, the cadets, took over the command.

One day, a laborer approached me. He was an ethnic Romanian from the vicinity of Kolozsvár, under Russian control already. He asked for a pass to visit his sick wife and children.

When I handed him the document, I whispered to him: "Don't come back." Grinning, he asked for my parents' address.

A good month later, this poor farmer knocked on the door of my parents, and presented them with a live hen and a dozen of eggs, a veritable treasure in those famine stricken times. Expressing his gratitude, he assured them that I was doing fine. Then he disappeared.

He was the only one from whom my parents heard of me till the end of the war.

The bunkers and elaborate trenches we built were never occupied or used by the Axis forces. The Russians succeeded to cross the Tisza well above us. We were ordered to dismiss the labor force and flee before we were encircled.

The order came too late. A dozen of us wound-up behind enemy lines for three days.

Around midnight of our trek, we noticed a group of buildings that looked like a detached farmstead. Hoping to find something to eat, we approached it cautiously. Suddenly, we were greeted by a salvo of mortar rounds fired in our direction.

Most of the shells fell behind our group, except one that exploded near us, injuring two of us. My wound was superficial: a piece of shrapnel tore through the right leg of my trousers, lodging against the shinbone. Luckily, I could continue to walk with the pack, limping, into the murky night.

We could hear the rattling of weapons as the front advanced before us. Moving only at nights, we ate sunflower seeds and sugar beets, keeping away from inhabited areas.

Not to be noticed, we slept in the middle of huge tracks of still standing corn stacks.

One rainy afternoon, we were surrounded by friendly light tanks reconnoitering in the area. Having picked us up, they crossed the front line at dusk. We were shot at by mortars only. Thank God, none of the tanks were hit.

Eventually, we found our unit and were shipped, by train, to Körmend on the Austrian border. There, we were measured for officers' uniforms.

On ^{November}~~October~~ 15, 1944 (nearly sixty years ago), we were commissioned as second lieutenants.

Our class was the last one to leave this old institution as officers. And the first one to receive field uniforms only, devoid of embellishments, except a golden star to denote our rank.

Instead of presenting us with swords, as used to be the custom, we were issued Spanish-made 9mm caliber pistols, called Star.

On the order of the military Chief of Staff, I was to report to the Hungarian Royal Gendarmerie's training battalion in Galánta, currently in the Southwestern part of the Slovak Republic.

To get there, I had to travel by horse-drawn farm carriages, occasionally by military vehicles for a few kilometers, and mainly, by "pedes aposolorum," i.e. on foot. The travel took three days which normally would have taken four hours by train. But by then, there were no trains running in that direction, the bridges over the Danube having been blown up by the Germans.

In Galánta, I shared a small room with another young officer at the home of a childless physician couple. We ate in the military compound at the officers' mess.

My first assignment was platoon leader to the battalion bicycle company. We supposed to be reconnaissance scouts, but because of the snowy roads, we spent our time dismantling and putting back the bicycles, day after day.

A month later, I was appointed company commander.

Each day, at the morning briefing, I had to announce that whoever wished to serve in the glorious German Army, as a member of the élite Waffen-SS, should step forward. That individual will be promoted one grade immediately.

***** ***** *****

We knew the meaning of the word "élite" very well: a notoriously ruthless shock troop, a cruel fighting force.

None of us ever volunteered to serve with them.

In November of '44, events started to change for the worse in a hurry.

Our German allies formally occupied Hungary and set up a pro-Nazi regime. Even the salute in the military was changed to the fascistic way.

Before the morning orientation, the puppet ruler's name had to be invoked. Because I didn't swear allegiance to him, I let the first sergeant do the saluting and the greeting: "Perseverance! Long live Szálasi!"

After the ceremony, I appeared from the building and gave orders for the day. This continued for about two weeks.

On one, for me almost fatal day, a huge Mercedes, painted khaki and flying the arrow-cross (Nazi) flag, rolled into the compound. A few minutes later, I was asked to report to the visiting dignitary.

The interrogation itself was in a private room. The colonel wanted to know if it was true that I didn't greet the company in the morning and I was reluctant to do the German-type salute. Somebody must have reported my actions (rather, my inactions), there was no reason to deny them.

The officer gave me a long argument to obey the law, however unpleasant it was. Do I want my parents to be harmed, do I want to end up in a concentration camp, forever ruining my career, he wanted to know.

Under duress, I capitulated. The punishment phase was in the presence of the corps of officers. The colonel severely chided me for insubordination and commuted my sentence: confinement to my quarters after duty hours for a month.

***** ***** *****

The outcome of the investigation could have been worse, indeed, tragic for me. Frankly, I expected at least a demotion in rank. The confinement was merely a symbolic punishment. There was nothing to do, really, in that sleepy, small town, except to get drunk on rum, the only available drink in the lone tavern.

In mid-January of 1945, Budapest was already encircled by the Russian and Ukrainian forces. They occupied about half of the country and one-third of Slovakia.

Induction-age youth from the Galánta area and of upper Transdanubia were called up into a gendarme training battalion. The conscripts were called by the name of line-gendarmes. I was assigned to them as a platoon leader.

When I learned that one of my subordinate's name was Corporal Eisenreich, I rejoiced. Our platoon needed a German speaking translator. My happiness was short lived: the corporal spoke not a word of German, despite his Teutonic name and appearance.

On short order, we were packed and sent toward the West by train, to receive instructions in the use of the much heralded "Wunderwaffen" (i.e. wonder weapons).

It took us a week to travel through Czechoslovakia and the eastern part of Germany, due to the frequent air raids. Once, we had to get another locomotive because the original one was hit by a Lightning (did you notice the capitalization?). Eventually, we arrived at our destination: Hildesheim near Hannover, in Lower Saxony.

Our company was the only one having been quartered within the city limits. The others were housed in the surrounding villages. Actually, we occupied an old hotel with a non-functioning restaurant, on the hill called Wilhelmshöhe, overlooking the city.

What were those promised weapons, we never found out, we'll never know.

Maybe, they were the spades and shovels issued to our troop to help with the repair of the railroad tracks which were damaged by the bombers during nights. We often worked alongside Jewish concentration camp inmates, some of them speaking our tongue. They even kidded us occasionally for our unusual armament.

During a work detail, I noticed soldiers behind barbed wire fences wearing khaki uniforms looking at us. As I approached them, an elderly guard tried to chase me away. Telling him rudely: "Kannst Du nicht sehen dass ich ein Offizier bin" (Can't you see that I'm an officer), he relented, especially after I gave him a few cigarettes. By the way, cigarettes were used in barter, instead of the worthless reichsmark. There was nothing to buy with that money, anyway.

The soldiers turned out to be Nisei POWs captured in Italy around Monte Cassino. I told them who I was, and threw them the remaining cigarettes. Sadly, I could not take any of their names.

There were two German NCOs attached to us as military advisers. Sometimes, we did not see them for weeks. They never bothered to supply us with weapons. Our recruits never fired a single shot with a rifle.

The company thus remained unarmed, save the NCOs who carried WWI issue carbines, and the officers pistols. We received verbal instructions while in Hungary yet, not to fight the Western Powers, only the Russians.

After the provisions brought with us from Galánta were exhausted, we were at the mercy of our German hosts. The meager grub that we received from them was barely edible and inadequate. Their only excuse was that they did not eat any better.

Pity the American POWs, who were fed even worse than us by their captors. They still had enough wit and energy to parody the Nazi hymn: "Deutschland, Deutschland, über alles. Ein Kartoffel, das ist alles." (Germany, Germany, above all. One potato, that's all or that's it, i.e. to eat.)

Our innkeeper came to our rescue. Somehow, through connections, he bought a huge horse head on Saturdays, from which he prepared a nondescript colored soup of indefinable taste. A sliver of meat floated in the brew, enhanced with a few kernels of corn. We ate it with gusto, especially that the landlord sold us thin slices of coarse bread, generously sprinkled with sawdust. This was the special event we were waiting for all week.

The hunger compelled me to be a hunter there, for the first and last time in my life. With a target pistol, I shot four squirrels that were feeding on pine seeds, high above us in the forest.

On the spot, having skinned and disemboweled them, we fried the tiny animal carcasses on wooden skewers. They tasted resin-like and were rather chewy.

We ate them, nevertheless. A famished person cannot be choosy. (This is not a Chinese proverb, I hope.)

Because of the regular bombardments of nearby Hannover, we chose to sleep in trenches dug in the forest, covered with boughs of pine and dirt, rather than in the relatively warm building that was visible for miles.

One day, during broad daylight, we had an ideal place from where to observe an armada of planes releasing their deadly cargo above us. They dropped incendiary bombs glittering as they fell, interspersed with regular bombs to discourage the work of nonexistent firemen.

We watched, helplessly, as the phosphorous bomblets ignited the buildings of the inner city, which were constructed in medieval times from wood and mud. Everything, save the spire of St. Andreas church, burned to the ground within an hour.

We would have surely perished in that inferno, had the company commander not insisted that his unit be moved from the briefly occupied converted movie house in the congested center of town, to the outskirts of the city.

Nobody has an exact number how many died in the fire that day, but close to twenty thousand by some estimates.

That frightful and unforgettable day was March 22, 1945.

***** ***** *****

One of the bombers blew-up above us, parts of it falling toward the blazing city, in graceful arcs. No-one parachuted from the wreckage. We never learned the cause of that accident. There were no antiaircraft artillery units in the vicinity, and we saw no German fighter aircrafts attacking the bombers.

On one balmy spring day, returning from a railroad repair detail for lunch, the quarters duty NCO brought a line-gendarme belonging to my platoon front and center. This youngster reported sick in the morning and was caught in the act as he stole one of his comrades daily bread ration.

Citing such-and-such an article of the martial law, the company commander ordered me to execute the fellow on the spot, in front of the company, saying: "Lieutenant, shoot this man!"

Looking at the ashen faced, trembling youngster, not thinking of the consequences, I said calmly: "Captain, Sir, you have a pistol, too. You shoot the man."

"You mean the lieutenant refuses my order?" demanded the officer. "No, Sir," I answered now sarcastically, "I just let you execute this pleasurable act."

"The lieutenant depart to his quarters!" bellowed my superior. In my room, I listened for the sound of the pistol's bang. I heard none.

Later that day, the captain ordered me to write a record of my refusal, typed. He also imposed upon me thirty days of solitary confinement to my room, after duty hours. At least, I had plenty of time for the report's preparation.

Never having typed before, I must have made numerous mistakes. Each report I painfully prepared was handed back to me for corrections, clarifications, etc. I still would be typing if a turn of events would not have occurred.

***** ***** *****

Would you believe that the young man who spoke Hungarian with a marked accent, his father being a Slovak, never approached me later. In fact, he shunned me for what I did, rather for what I did not do to him.

A simple "Thank you, lieutenant" would have been enough of him.

The event I mentioned was the urgent order to assemble all companies into a central village. To accomplish this, we had to travel over well camouflaged trails in the forest. To reach another forested area, we had to rush through an open field, squads at a time, hoping that we would not be noticed by the observation plane circling above us.

After three platoons reached the other forest, we started to hear the rumblings of tanks on the nearby highway leading into the city.

My captain wanted us to go to the nearby weapons depot, get some weapons, and put up a good fight, on the recommendation of the military advisors.

Lecturing my superior, I told him we were here for three months and our hosts did not supply us with any arms, not even a rifle. Would he fight with recruits who never even saw a weapon. I also dared to remind him that we had orders to fight the Russians only.

The captain turned red in the face and reached for his pistol. By then, two of my sergeants behind me aimed at him with their loaded carbines.

Putting away his pistol, the captain handed the company over to me, saying that he'll fight alone and departed with the German NCOs.

Shortly after the trio departed, we heard through a loudspeaker, in German: "German soldiers, give yourselves up. You'll be treated humanely."

The same message was repeated twice more. As we made no movement, shooting started immediately with Howitzers from the rear (later, we saw the spent shells) and by machine guns from the tanks about 200 yards away.

One projectile fell on a neatly stacked wood pile of the forester, around which we took cover. Miraculously, nobody was hurt even though we were covered with fire wood. The first sergeant begged me to do something, else we'll be surely killed there.

Waving my handkerchief wildly, I burst out of the thicket and began to run toward the tanks. To my surprise, there was an instant cease fire.

At the second tank, I reported to a tall, German speaking captain who happened to make the calls. He asked me why we didn't shoot back, and, secondly, why we didn't give-up at once, when requested.

My naive answer was, that our unit was unarmed consisting of recruits. Didn't he call over the Germans, I noted. I also pointed out to the captain that the spotter plane's pilot could clearly observe our uniform being khaki, rather than grey.

The captain then inquired if we suffered any casualties. My answer was negative. Whereupon he asked me to climb into his tank, and pushing a certain button on the microphone, call over the company from the two forests.

Relinquishing our weaponry, we were sent back, in formation and without escort to the next village, maybe a mile away, called Diekholzen.

The day of my surrender was April 7, 1945.

***** ***** *****

Did I forget to mention that my pocket watch, a slim Doxa--graduation gift from my parents--is in the possession of a WWII veteran, who forgot to give it back to me, after he asked for the time.

I did not care a bit, having survived the Second World War.

In the middle of the village, a Military Police (MP) corporal lead me to a German speaking sergeant for interrogation.

The intelligence NCO wanted to know the situation in the city. All I knew that the town was to be declared a free city, due to loss suffered during the bombardment three weeks ago.

Noticing that his name was Jewish, I told him that we worked with concentration camp prisoners a few days before. I also mentioned to him that I saw Nisei soldiers not far from there. He asked me to show both of their locations on a detailed map. Within hours, we learned later, they were liberated.

After the interrogation, I joined the company in one of the larger classrooms of the school building. There were 50-60 German POWs sitting on the floor with us. Two MPs, in opposite corners of the room, watched us.

Maybe half an hour later, long lasting firing erupted outside. The Germans were convinced that the prisoners in the courtyard were gunned down. Not believing it, I peaked through the lowered blinds secretly. They were still standing there. The shooting was apparently directed to low flying enemy aircrafts.

As I was looking out the window, whenever the MP sentinels were not watching, I noticed one of our companies marching by on the road. Immediately, I signaled to one of the guards, who took me to the interrogator. Pointing out the marching unit to him, he released us to join the rest of the battalion.

Have I not noticed them, our destination would have been May-le-Camp, in France, an infamous POW camp guarded by equally mean foreign legionnaires.

***** ***** *****

It is a shame that I do not remember the names of the Captain and of the interrogator. What if he was Henry Kissinger?

Following our other units, we were assigned to barracks of factory workers who fled a few days earlier. A company of policemen from Kolozsvár also joined us. Quite a few of them I recognized, having directed traffic in my adopted city.

About a week later, the company commander appeared unshaven, his uniform in shreds. Bragging, that he didn't give himself up, he tried to get back the company from me. He was driven off by the NCOs. We never saw him again. His name was Captain István Martélyi, doctor of criminal law.

We were in the English Zone of occupation. The military governor of Hildesheim, however, was an American colonel, named Smith. He served in Budapest, as military attache, for two years before the war.

The Colonel learned about our unit, and after we were checked for lice (only our left armpit was examined, obviously they looked for SS members among us, who had their blood type tattooed there), we were issued white armbands. For two months, we furnished guard duty for his office complex in the city.

Among the Colonel's subordinates, one was of Hungarian stock. This GI came to me often to dictate letters to his parents who, obviously, could not read and write English. I also read his parents' letters to him, because he could not decipher their writing, being in Hungarian. How I wish now I would have jotted down his address, especially that it was in Detroit.

The camp was in a forest. Beside us, there were Poles and Ukrainians who worked in the factory, neatly dug in the hill, as forced laborers.

We roamed the forest gathering luscious mushrooms. We also felled trees that were dead, for firewood. Otherwise, there was nothing to do, the war was still raging on in the Pacific.

Colonel Smith made a proposition to the battalion commander shortly after they met.

If the commander can organize a regiment, he'll see to it that it will be taken over by the U.S. Army en masse. After eight weeks of training in the States and another eight weeks in Hawaii, the regiment will be thrown in against the Japanese.

Due to lack of communication (there were close to a quarter million of us throughout Germany and Austria), we could not persuade enough soldiers including our recruits who wanted to go home. But going home, right after the war ended, meant a certain POW status by the Russians, especially for the gendarmes, albeit they were only conscripts.

Disappointed, the Colonel still inspected us on Saturdays and loved to watch us, as we marched passed by him, goose-stepping to the sound of bugles.

In the spring of 1946, all displaced persons in the area (we, too, got that status despite the fact that we were the last satellites of the Germans) were gathered into a centrally located DP camp.

Our next place of stay was in Holzminden, a charming small city on the Weser river.

***** ***** *****

Only God knows what would have happen to us, had we been taken over, with ranks. One thing is sure: we never would have seen action due to the surrender of the Japanese in August.

Our battalion, with^a a company of policemen and the staff of a Hungarian military hospital, began bidding time in a high-school complex converted to our lodging.

While in Holzminden, I received a post-card from my parents through the international Red Cross. Apparently, they heard of me from those who dared to return: mostly women, elderly men, or youngsters.

The text was short, containing a mysterious advice: "Stay in the hospital as long as possible." Why would they write to me such a message, I wondered, since the last slight wound I suffered was in Hungary, two years ago.

An older officer solved the riddle for me: I should not attempt to return home for the time being. That "time being" lasted twenty-seven years.

The outlook in the camp, indeed anywhere in Germany, looked bleak for us. We could not go back to our native land unless one fervently desired to spend a few years in Siberia as a POW first. We had no chance yet to emigrate anywhere. Even the English (St. John) Red Cross, who supplied us with provisions, could not secure employment for us.

We played cards for days at a time, then more cards. We had to occupy our minds somehow.

One notable event occurred, when one of my cousins, Ferkó, an eighteen-year old former military high school student, looked me up on the way to go home. The only useful thing I could give him for the long trip was a pair of Italian-style boots.

Not finding his family, he visited my parents and was adopted by them to take my place. A year later, Ferkó located his father, but decided to remain with my brothers.

Having nothing to do in the camp, some of my more daring friends started to scout around in the U.S. Zone of occupation, later in the French.

There, to their surprise, they found entire Hungarian units in the service of the Foreign Legion. For some mysterious reason, our government forgot to declare war on France.

Returning from of their excursions already in French uniforms, my buddies painted an unbelievable picture: nice garments, salary in francs, ample of food with a liter of wine a day, and a ration of cigarettes, called Corporal. (I must hastily add that I sold my wine and cigarette rations, months at a time, to an alcoholic legionnaire.)

Some fifty of us hopped on a train toward Saarbrucken, in the Upper French Zone, to be processed into an auxiliary guard unit, an offshoot of the Foreign Legion.

After having a fiery dispute with a peppery little Corsican adjutant (a grade higher than a master sergeant) because I claimed I had no profession, he pronounced me an active officer. True, I still wore my gendarme uniform with the star and insignia.

He told me, then, to eat at the officers' mess that evening. Next day, I became the company clerk, with the rank of corporal, due to my neat and nice printing.

Eventually, a year later and at another installation, I became the battalion postmaster, as a sergeant.

Our unit's duty was to guard German POWs as they took-up the mines laid by the Germans, French, even the Americans. After the area around Saarbrücken was cleared of the mines and the German fortifications, part of the Siegfried Line, were destroyed, we were transferred to Trier. Next, we moved to Bad Kreuznach, to process and release the POWs.

To see the world, I volunteered to be on one of the slow-moving convoys that took 2000 prisoners to be released in the Hamburg area. I am still convinced that I got the yellow jaundice during that trip, eating only cheese and very little bread.

My last place of duty was in Freiburg, close to Switzerland. There, we guarded the military airport. After rainy days during the spring, we were asked to gather snails, preferably from vineyards. They tasted superb, prepared with parsley-leaves and butter, served on a plate covered with hot salt.

Then one day, we received a huge dose of medication, injected of course, against malaria, typhus, etc. I suspected we might be sent to Indochina shortly.

The proverb, in Latin: "Dulce et decorum est pro patria mori" (Sweet and dignified/meritorious/befitting is to die for one's country), was carried out too many times by countless true patriots. Somehow, I felt that this aphorism did not pertain to me: France was neither my mother country nor my fatherland.

Because I was weakened by the yellow jaundice, I applied to emigrate to the USA. My mother's relations, living in Detroit, set the procedure in motion. In due time, I received the affidavit and sailed out of Bremerhaven on the S.S. Gen. Charles Muir, a troop carrier. The trip lasted eleven long days.

***** ***** *****

I still wore my French uniform (the only clothes I had), when I set foot on American soil, in New York harbor, on August 13, 1949.

By now, I could converse haltingly in English, with an accent, of course. (Even today, fifty-some years later, I have a noticeable one.)

My next door neighbor, an elderly Italian immigrant, learned the language of his immediate vicinity: Hungarian, with an accent, of course. He spoke very little and very bad English, living in Delray for thirty years.

Not wanting to follow his example and having no job outlook for a while, I decided to sign-up with the Army. A foreign-born had to have his green card to join, which I had by then.

Although I was almost twenty-nine years old, they took me. Interestingly, recruits in Detroit were taken to Fort Custer, in Battle Creek. At that time, I would not have thought that I'll be living there. The Fort was a booming, busy installation at that time, housing in excess of ten thousand soldiers. The day of my enlistment was Jan. 21, 1952.

After getting our uniforms, equipment, and going through a series of indoctrination, some of us were bused to Fort Knox, in Kentucky, for basic training.

The inductees took a battery of tests to determine their capabilities and aptitudes. I must have done all right, because a dozen of us, mostly college graduates, were asked to report for another series of tests next day. Those, who passed this test, could attend the Officers' Candidate School (OCS), if they desired.

Diligently working on all questions, I went back several times to the ones I couldn't solve at once, thus losing precious time. I simply could have skipped the difficult questions or could have given the wrong answer, concentrating on the easy ones, completing more questions.

Even this way, finishing only three-fourth of the test, my score was 118, two points below the cut-off point.

Eventually, I was assigned to an infantry training company.

Because there weren't enough NCOs, due to the Korean conflict, and because I was (at least 6-7 years) older than the regular inductees, the company commander appointed me as acting platoon leader.

***** ***** *****

Had I known how to take tests, I would have surely passed that of the OCS. Maybe Brother Joseph's prediction would have come true. But at what price: I probably never would have met my wife.

Truthfully, I am satisfied the way the course of my life evolved. In fact, I wouldn't want it in any other way.

During a drill session, something went wrong. I felt, I had to punish the platoon by doing a series of "on your stomach - up" exercises, which I executed with them.

Unnoticed to me, a jeep pulled-up behind me. A few minutes later a raspy voice addressed me: "Soldier, report to me!"

Turning around, I saw a full colonel by now standing in the vehicle.

First, I gave order to the platoon to fall into formation, then to present arms. Only then did I report to the officer. Looking over the platoon, the colonel told me to put the platoon at ease.

The colonel inquired if I served in the German army. I told him, he was not far off, having been trained similarly in the Hungarian.

The officer then remarked, that if he'd have one thousand soldiers like me, he could conquer half of Asia. "However," he added almost begging, "these recruits should be handled with care, as if they'd be boys scouts, else they write to their congressman, and I'll be in trouble."

After his remarks, the colonel shook hands with me and departed. Later, I found out that he was responsible for the conscripts' training.

***** ***** *****

Hopefully, it does not sound like bragging if I tell you, that toward the end of lengthy marching practices, I carried two M1 Garand rifles on my shoulders. Most of the trainees, namely, had difficulty marching for extended periods.

Couple of weeks into basic training, a well decorated master sergeant came to the company office and wanted to talk to me.

When we were left alone, he asked in my native tongue if I were a "Magyar" (i.e. Hungarian). "So am I," he replied to my "Igen" (i.e. Yes) answer, shaking my hand.

Not only that, but his last name was the same as mine. He happened to be the personal chauffeur to the commanding general of Fort Knox.

Sergeant Bartha wanted to know if I'd like to meet his family in Dayton, Ohio. How could I say no, when this meant several weekend passes which, normally, were not available to rookies.

He drove me to Dayton a couple of times. I even attended church service with his family in a Hungarian Reformed Congregation.

***** ***** *****

Finally, I can remember the name of an American serviceman.

Recently, while reliving old memories, I decided to call Sergeant Bartha in Dayton. Unfortunately, I could not locate him. He either retired somewhere else, or departed for the eternal hunting ground.

Toward the end of basic training, I was made general-for-a-day. (Brother Joseph was right, after all, even though for a fleeting moment in my life.) Touring with the commanding General, we inspected the troops. Sergeant Bartha drove us around the enormous camp.

At the conclusion of our training, I met Brigadier General Williamson again. He was the one, who introduced me to the new group of inductees in the base auditorium. The General praised me for my exemplary leadership, choosing to serve my new country as a private, having been an officer before.

***** ***** *****

The company I trained with got the order to be shipped to Korea. My order specified a tour of duty in Europe, as a translator/interpreter. Previously, I passed three language tests, administered by the Army: Hungarian, German, and French.

This time, I returned to Germany what I wanted to be years ago, an American soldier. As an irony of fate, my group was one of the last to be awarded the Army's Occupation Medal of Germany. I also received the National Defense Service Medal at my discharge from the armed forces.

My first assignment was: interpreter to the commander of a tank company, attached to an infantry regiment in a small village, near Augsburg.

During maneuvers, our tanks often caused considerable damage to the fields, orchards, and forests. The loss sufferer had to present his grievances through me. The captain not only understood everything, but his German was far better than mine. He never would divulge that he spoke their language.

Learning that I used to be an officer, the captain said to me in German "Du kannst mir ruhig Du sagen." Translated loosely: "You can call me by my first name." Provided, of course, that we were the only present.

The NCOs of the company also heard that I served for the French, in a similar grade. We became buddies, being of the same age even. Consequently, I didn't have to serve as a KP (kitchen police), working an arduous twelve-hour shift.

After I finished a six-months long course in radio repair, I was promoted to corporal and became the communication chief of the company, later as a sergeant. I had my own half-track vehicle, with a driver. The captain used to sleep in the hind part of the truck on maneuvers, sharing it with me (rather, vice versa).

Because the tanks could not be moved readily by rail, at times, we spent two months away from the barracks.

On such a lengthy bivouac, a jeep came one day to take me to the American Consulate in München (Munich). The reason: to obtain my citizenship.

My only regret is, even now, that I had to appear in fatigues for the ceremony, on Aug. 26, 1954.

***** ***** *****

Not too many naturalized citizens can claim that they received their citizenship overseas.

The Christmas season of 1954 approached quickly. Those of us who enlisted in the month of January were offered to be discharged a month earlier.

We traveled by train from Munich to Livorno (Leghorn), in Italy. We sailed through the Mediterranean Sea by another troop carrier ship, saying good-bye to Europe, passing around Gibraltar.

We took a train-ride from New York, this time to Chicago. We were discharged there, on Dec. 17, 1954.

Four of us from the Detroit area hired an idle sailor to take us home by car. We were dropped off, one by one, at different parts of the city, despite the pitiful state of the wintery roads.

My friend and former classmate at the Academy, Béla Gergő, didn't expect me to be back that early. A few days later, he introduced me to our landlord: the pastor of the Hungarian Evangelical Lutheran Church in Delray.

To my surprise, I recalled not only the minister's face, but his name also. Rev. Julius Asbóth, namely, conducted religious worships at our Academy occasionally. He was the protestant military chaplain to our rival, the Technical Military Academy.

***** ***** *****

It was at that fateful occasion, that I met the minister's daughter, a high school student named Ilona, who became my wife three and a half years later.

Hung. Royal Gendarmerie
No. 79033

CERTIFICATE OF IDENTITY

2nd Lt. Károly Bartha
is an active member of the
Hungarian Royal Gendarme
Battalion.

Galánta, Jan. 1, 1945.
(signed) Col. Barabás

Note:

Károly, my baptismal,
Christian, or given name
in Hungarian, is given last,
without a comma, prece-
ded by the family name.

It is derived from the
Latin Carolus and is the
basis for the German Karl
or Carl, and the English or
French Charles.

In French
Uniform

My U.S. Army ID

Bartos Ödön
őrgy. /Bartsch/

1943.05.01.
/1928.évf./

Cső.hiradó oszt.pság. pk-a

1943.05.01. 1906.10.09. 1928.08.20. 1928.

+ München /Né.o./ 1974.10.17. bélrák

a Rádió, telefon, géptáviró szakértője

BARTOS ÖDÖN

Bazsó Lajos dr.
szds. /Ring/

1942.03.31.
/1935.évf./

VI.cső.ker. Gyulai szárnypk.

F.: Szentiványi Klára /1941/Jászberény

Gy.: - Ildikó Mária Klára /1942/

+ Hősi halott, 1944. Gyula

A.: BÁLINT MÁRIA

Bayer László dr.
szds.

1943.08.01.
/1937.évf./

II.cső.ker. Érsekújvári szárny pk-a

1943.08.01. 1912.08.10. 1943.08.01. 1937.

1945 után a BM-ben dolgozott

+ ?

IGAZOLVA! BUDAPEST, U. ZOLTÁN-U. 16.SZ. M.K. 1946. 192.SZ. 143.SOR.SZ. BA/20.
TART.VEZ. ÉRSEKÚJVÁRI SZÁRNY.PK-

Bálint József III. OROSZHEGYI
alez.

1942.05.01.
/1920.évf./

X.cső.ker. Marosvásárhely ea.ti.

1943.05.01. 1898.02.26. 1918.11.06. 1920. 1917.

F.: Jőba Sarolta /Nyiregyháza, 1942.10./

Gy.: - Katalin

+ ?

1947: 10.GY.E. TART HDGY. 1916. 08. 04

N.K.

Bánházy József /Czirenner/
alez.

Budapest, III, Evezó-u. 6.sz.

Cs.Zs. 1944. Ø

Bánhegyi Béla /Berger/
szds.

1939.11.01.
/1929.évf./

II.cső.ker.

III.cső.ker. Szombathely ea.ti.

1939.11.01. 1905.12.13. 1929.08.20. 1929
festősegéd

Ausztrália Rongwood /Victoria/

+

Bánhegyi István
fhdgy.

1944.01.01.
/1941.évf./

Nagyvárad, cső.zlj.okt.ti.

1944.01.01. 1917.12.21. 1942.12.06. 1941.09.-i

F.: Pálos Aliz

Bánki László dr.
szds.

1940.09.01.
/1931.évf./

III.cső.ker. 8.nyo.aloszt.pk-a Kassa

1940.09.01. 1904.08.21. 1931.11.01. 1931.

Vág-völgyi harcokban táb.cső.og.

+ Kivégezték, 1954.08.21. § 1950.12.02. TEMETÉSE 1950.12.05.
SzU.hdf. 298.XIX. PARCELA 35.sz.

Bánki László dr.
szds.

Hollós Ervin: Rendőrség, csendőrség. VKF 2 352.o.
Szül.: 1904 Debrecen
napidijas a debreceni Munkásbiztosító Pénztárnál 1929-ig
áll.tud.dr.

Ludovika Akadémia

1935. fhdgy. ll.gy.e.

cső.ti-i tanf.

Gyula szárnypk.

őpk.isk.ea,ti.

1939-1942 kárpátaljai nyo.aloszt.pk-a

Alag, Erdély, Délvidék, Andrásy-lakt.

Schönherz Zoltán elf.

A magyar antif.ell.áll. és part.mozg. Kislexikon. 237.o.

Nyílt nyomozás vez-je Andrásy Laktanyában 1942.05.01.-től

68-1633/8

65-3189/8

Holló e.

Esemény-jelentés

Budapest, 1958 szeptember 5.-én.

1958 augusztus 30-tól szeptember 5-ig terjedő időszokban a csoportnál új őrizetbevétel nem történt. A folyamatban lévő ügyekben az alábbi előrehaladás történt;

1./ Andrásy laktanyai nyomozás:

Kihallgattuk Tekács Pál György 47 éves, alkalmazotti számszáma, volt horthysta politikai detektívét. Vallomást tett arról, hogy 1942 májusában "Esti napjelen" c. újságon megtalált rüpecdala alapján Wayand Tibor vezetőjével detektívek háskutatást tartottak több kommunista tevékenységgel gyanúsítható újsésti személy lakásán. Közük között előállították Rezi Ádóly, Szász Zoltán nevű villamoskészt, Szász István, Nórápály István és Magyar János nevűeket. Közülük már néhány személyt korábban is figyeltek, tevékenységükről adatokkal rendelkeztek. A kihallgatások adatal, valamint a háskutatások során talált rüpecdala és egyéb sajtótermékek egyeztetésével további figyeléseket vezettek be és újabb személyeket vettek őrizetbe. Ezt követően a budapesti főkapitányságon a nyomozás színhelyén Rezi Ádóly ügyilkes lett, Magyar János ügyilkeséget kísérelt meg, ezért Ujvási György az állományi központ vezetőjének utasítására a nyomozás színhelyét az Andrásy laktanyaba tették át. Ugyancsak Ujvási György utasítására a főkapitányság Wayand csoportján kívül a csendőrség budapesti törzsalosztályáról Juhász István csendőr nyomozó elhagy. baloldali csoportját és a var/2-től nyomozó tisztakat vezényelték ki.

A nyomozást Bánki László cső. sző. irányította. Minden előállított személyt először Juhász és Wayand kérdezték ki. A kihallgatások tényleges vezetője azonban Nórápály Sándor cső. főm. és Kékői Ferenc cső. őrm. voltak, akik a legkegyetlenebb módszerekkel igyekeztek vallomásra bírni a letartóztatottakat. Nórápály és Kékői által készített rövid kihallgatási jegyzetek alapján végzett Kónya Elek a részletes kikérdezéseket. A vallomásokról Nórápály jegyzőkönyv fogalmazványokat készített, melyek Kékői Sándor cső. nyom. őrm.-hez kerültek, aki a kapcsolatos példányokat egyeztetette. Juhász Antal kezelte az őrizetesei letéti tárgyait, ezenkívül résztvett előállításokon, utcai találkozásokon és kihallgatásokon is.

Temesi Béla feladata volt az előállítási névjegyzék készítése, az erkölcsi, vagyoni bizonyítványok beszerzése és az előállítandó személyekkel kapcsolatos előjegyzés készítése. Cser István, Barsi Géza és Bokor Gyula végezték a külső nyomozati munkát.

Vallomást tett Rózsa Ferenc elvtárs és Schönhercz Zoltán elvtárs letartóztatása körülményeiről. Rózsa Ferenc elvtársat, Pál József Szűcs Júlia vallomása alapján sikerült előfogni a Varas utca és Nyul utca sarkán. Schönhercz Zoltán elvtársat Goldmann György-nével történt találkozója során az Acvinkői múzeum kertjében fogták el. Vallomásaiban elmondta, hogy Rózsa Ferenc elvtársat Horváth Sándor és Juhász András a Kolozsvári alosztály nyomozója kényszerítette halálra.

Kihallgattuk Juhász Antal 44 éves, szegényparaszti származású, volt horthysta Csendőr nyomozó őrmestert, aki a nyomozás általános történeti leírásában megerősítette Takács Adó György vallomását és a nyomozásban résztvevő Csendőr nyomozók konkrét tevékenységével kapcsolatban részletes vallomást tett. Vallotta, hogy Barsi Géza, Cser István, Bokor Gyula és Csontosként Hárfai Sándor rendszerezésben a felkutatásokat, őrizetbevételeket, házkutatást és az őrizeteseeknek a csoporthoz való kíséretét végezték. De előfordult az is, hogy egyes jelentősebb személyek, mint pl. Rózsa Ferenc és Schönhercz Zoltán őrizetbevételeire ugyiszólván az egész nyomozó állomány kísérelt. Alátámasztja ezt Pál György ezen vallomását is, melyeszerint Horváth Sándor és Juhász András kényszerítette halálra Rózsa Ferenc elvtársat.

2./ 1943 tavaszi soroksári nyomozás:

Kihallgattuk Juhász Antal elítéltet, aki vallomásaiban elmondta, hogy a soroksári nyomozás részben a korábban lefolytatott erdélyi nyomozás adatain, részben Csendőr bejelentésein, részben ismertebb kommunisták találkozóinak lefigyelésén keletkezett adatok alapján kezdődött. A nyomozás vezetője vallomása szerint Fadgyas László cső. tagy. volt, a Csendőrség részéről Juhász István, Koncz Elek, Rakó Sándor, Kékői Ferenc, Horváth Sándor, Malotás Ferenc, a Rayand csoport részéről Székely Jenő, Bikszádi Endre, Cselényi Antal, Temesi Béla, Kassala Antal és Barsi Géza vettek részt.

A nyomozás kezdetével kapcsolatban vallotta, hogy besúgók jelentései alapján egymásután kerültek gyanúba különböző budapesti személyek, majd 1943 februárjában és márciusában figyelősen keresettul résziratszórókat derítették fel és ezen adatok alapján az Államvédelmi Központ elrendelte a nyílt nyomozást és jóváhagyta az előzetes őrizetbevételeket. A nyomozás vezetője és tényleges irányítója ennél a nyomozásnál is Juhász István altagy. volt, aki minden előállítottal foglalkozott, mindenkit kihallgatott és kihallgatásairól pár szavas jegyzetet készített saját részére.

Vallomása szerint juhász lévén a nyomozás során Demény Pált is le akarta tartóztatni, azonban erre Sember Sweinitzer József, Kadar Lajos cső. eszredéssel, az Allam-Védelmi Központ helyettes vezetőjével egyetértésben engedélyt nem adott.

Konkrét ügyek:

- 1./ B a l á z s Iare 52 éves, szegényparaszt származású, volt cső.ftorm. tejkezelő, Lovasberényi lakos vallotta, hogy 1926 -ba került a csendőrséghez, különböző Balaton-környéki őrsőkön teljesített szolgálatot, utoljára 1945-ben a Balatonboglári Őrsőn, őrsparancsnokként tevékenykedett. Vallotta, hogy a felszabadulás után csendőri tevékenysége miatt "zaklatásnak" ne tegye ki magát, hamis születési anyakönyvi kivonatot állított ki sógora személyi adataival és letartóztatásáig Horváth József álnéven Lovasberényben élt. Bűnös tevékenységével kapcsolatban széleskörű felderítő munkát indítottunk meg, ez azonban eredményre még nem vezetett. Halózáti adatok szerint nevezett gyanúsítható az 1944-es keszthelyi gyilkosságokban való részvétellel, ezért beszerestük az említett per bírósági anyagát és ennek alapján tanúk kihallgatásával kíséreljük meg nevezett bűnösségének bizonyítását.
- 2./ S á r k ő z i, Bala 49 éves, polgári származású, volt horthysta rendőr fogalmazó, debreceni lakos. Vallomást tett arról, hogy a felszabadulástól letartóztatásáig azért volt illegálisban, hogy ne szenvedjen hátrányokat horthysta detektív volta miatt. Részletesen kikérdeztük detektív tevékenységére és vallomása alapján személyeket derítünk fel nép ellenes cselekményeinek bizonyítására.

László
/: Csillag György :/
r.szds.
osztályvezető h.

Róza László
/: Róza László :/
r.szds.

Készült: 6 pld-ban.
Gépelte: Pné.
Nytes: 40/5.

Bánki Zoltán
hdgy.

1943.08.20.
/1913.08.évf./

V.cső.ker. Ujvidéki cső.sud.okt.ti.

A.: Millig Gizella

+ 1945.03.04. Szombathely légitád.-kor

1943.09.01. 1922.09.29. 1943.08.20. 1943.

Bánó Imre dr.
fhdgy.

1941.11.01.
/1939.02.évf./

IV.cső.ker. Mohácsi szárnyk.h.
1941.11.01. 1916.03.19. 1943.08.20. 1939.02-i
+ Anglia, 1987.

Bánsági Béla dr.
Rishter
szds.
1942.03.31.
1935.évf.

Közlekedési szárny pk. Komárom
1942.03.31. 1913.03.13. 1939.01.01. 1935.

F.: Jovanovich Margit Szilvia Leopoldina *MÁRTA*
/1942. Szombathely/ - Etus

Gy.: -Miklós, - Béla,^{1944/16.04.} - Heinz
+ Ausztrália, 1998.07.14., Victoria
"Pufi"

*Dr. Bánsági Béla
1913-1998*

Fájdalomtól megtört szívvel tudatjuk, hogy szeretett
férjem, édesapánk, nagyapánk, dédapánk

DR. BÁNSÁGI BÉLA

m. kir. csendőrtiszt
életének 85. esztendejében,
1998. július 14-én elhunyt.

Búcsúztatása július 17-én volt
a wantirnai Szent István templomban.

Gyászolják: felesége Márta,
fiai Miklós, Béla és Heinz,
menyei Pam és Jenny,
11 unokája, 3 dédunokája,
testvérei Magyarországon, illetve
Németországban,
barátai, ismerősei.

NYUGODJON BÉKÉBEN.

17. 1. 92

Kedves Brnó!

Jobb későn, mint soha végre válaszolok tartalmas leveledre. A karácsonyi nyüsgés mellett még egy erős indoka a késésnek az a körülmény, hogy leveledben említett személyek, mint Korondi Béla és Madacsai Béla, akiket Szombathelyről eléggé közel ismertem, felkavartak emlékeket amiket kellett egy ideig leülepedni hagyni. Bár az én ottlétem nem volt több mint néhány rövid év, annyi minden emléket felkavartak ezek a nevek, egyenesen megrohantak és lenyugóztak, erről köteteket lehetne írni, de ki olvasná? A Szemere Bertalan társaságról valamit hallottam, mindenestre Lexitől nem kaptam semmit azokból a jegyzőkönyvi kivonatokból, amit leveledben említettél. Valószínűleg a mi kis létszámú Bajtársi Közösségünk révén akarja ezt továbbítani. Te említettél egy Pistát is leveledben. Nem tudom, hogy ez Jani Pita lenne-e, aki inkább New South Walesben ismerős. Én egyszer találkoztam vele múlt év Januárjában egy magyar összejövetelen. Mikor én gépkocsi vizsgálat ürügyével Muraszombatban jártam, a Pista ott szárnyparancsnok helyettes volt, de én már nem emlékszem rá, Torbágyi Józsa volt ott a szárnyparancsnok, akit viszont Szombathelyről jól ismertem. Mikor Hegedűs Miska feleségül vette Czigány Pannit és kivándoroltak Sydneybe, rövidesen Miska egy motorkerékpár baleset áldozata lett, ha jól tudom Panni ismét férjhez ment. Sidney 1000 kilométerre van innen, én nem sokat tudok az ottaniakról összeköttetés hiányában. Etukával levelezek, miután én felfedeztem őket 87-ben mikor Münchenben jártam. Münchenben él még Boda Józsa örgy özvegye is. Bad Emsben voltam velük együtt, mikor egy francia kiküldöttségnel dolgoztunk, akik eltemetett francia hadifoglyok hazaszállításával foglalkoztak. Ott volt még Horváth Árpád évfolyamtársam is, akinek a felesége Sziládi ezr. lánya volt. Sziládi ezr. leváltotta Tölgyesi vörgey-t és ott is halt meg Budavár ostrománál. Egyébként, mikor kiszorultam Komáromból, én is Szombathelyen voltam, ahol is az összeszedett gépkocsikkal futárszolgálat alakult ki, közrendészet-ről szó se volt. Persze a benzin helyzet elég fogas kérdés volt, nem annyira a benzin, ami volt, hanem ami kellett volna, nem is beszélve gumikerekekről. Mikor a helyzet már tarthatatlan lett, a laktanya és a családtagok kitelepedtek a határ felé egy erdőbe és onnan csusztak ki Ausztriába. Végül is ki hogyan Bayreuthban lukadtunk ki, ahol egy 3 emeletes iskolaépületben voltunk, onnan pedig kibombáztak minket.

*Tölgyesi Ezzs + 1954. CANADA

Zalaegerszegről beszélve én csak Pásztohy alez.re emlékszem, aki ott osztályparancsnok volt és akivel én Dyreuth mellől Bodur Gyuszival, Péterffy Zsomborral együtt voltunk fogságban. Órendy alez. is ott volt de őt onnan kiemelték. Akik a Dunától délre voltak, ahol a 3ik amerikai hadsereg működött, ott 3 nappal a hadifogságot megúszták, mint pl. Batky Kázmér és Száday Béla, de a Dunától északra a 8ik amerikai hadsereg, azt hiszem azok százaléokra dolgoztak, mert ott mindenki fogságba került, asszonyok és gyerekek is. Mi 9 hónapig voltunk a ketrechen, nehéz körülmények között kezdve. En sohasem jártam Zalaegerszegen, én Zalában csak Zalaszentgrótig jutottam egy tanfőnöki tisztség volt ott, ahol a helybeli leányok tették a szépet, mint pl. a patikus lanya stb. A kiegészítő parancsnoka a kihódásra ítélt nagy társaságiban volt öltözve, ő volt az este fénypontja. Banky Laci fhdgy, csábított engem oda. De a múltból most elég ennyi. Ami engem érdekelne, van-e vagy lesz-e a Szemere Bertalan összejövetelnek gyakorlati értéke az elme-futás után, mert a közbiztonság körül ott, mint itt is vannak problémák. Persze rendőrségi működések csak tüneti kezelést jelentenek, mert az általános gazdasági helyzetnek és egy békés közvéleménynek kell létre jönni, mielőtt a közbiztonság ismét megszilárdulhat. Mint látom otthon egyéni kezdeményezések szükségesek nyugdíj jogosultság és járadék folyosítás elérésére érdekében. Nemi megnyugvással olvastam hogy iratok és bizonyítékok hiányában tanuvallomások is elfogadhatók és Te sokaknak segíteni tudtal ilyen irányban, Remélem Te ki tudod harcolni a Ti járandóságaitokat. Vannak itt egyesek, akik avval a gondolattal játszanak, hogy igényeket szeretnének támasztani bevezetésül összeköttetésbe lépni igazoló bázottságokkal. Két okból én ezt nem kezdeményezem, először is az én igényeim hiányában több pénz áll rendelkezésre Nektek, otthon maradottaknak, másrésztől nem tartom azokat illetékeseknek, akik a leviteztelt rendszer emelőjén nevelkedtek fel, ítéletet mondjanak az én szolgálatom elbírálására. En magyar királyi csendőr százados voltam és az is akarok maradni. Persze a nagy számmal itt kinn ezt én meg tudom engedni magamnak. Az otthoniaknak mások a körülményei és ezt én is zteletben tartom. Tá otthon éltek és ehhez kell alkalmazkodni. Nem tudom azt az eneket elfelejteni, hogy szép vagy gyönyörű vagy Magyarország, gyönyörűbb mint a Nagyvilág.

Csak a történelem ne lett volna olyan kegyetlen hozzánk az utolsó 1000 évben, vagy talán országunk földrajzilag rossz helyen van? A népvándorlás keresztútján lévén ez lett a mi sorsunk. Remélem a marha megalománias szerbek nem rosszabbítják meg a mi sorsunkat és békében hagynak minket Rackevéig meg vissza. Mint irtad a Ti sorsotok az utolsó 40 évben nem volt kimondottan faklyás menet és sajnálattal olvastam azt a kimondhatatlan fájdalmat, amikor a saját gyermekeidet kell eltemetni. Itt lelki erőre volt szükség az ilyen tragediakat átészélni. Időközben az idő felettünk eljárt és minden napért hálásnak kell a sorsnak lenni. Még szerencse, hogy sok kellemes emlékeink vannak, ha már hosszú jövőről nem is lehet beszélni. Valószínűleg irtam már hogy én megkísérlem az existenciámat 2000-ig kihuzni, hogy a 21-ik századba beleszöghassak. Ez a z írógép velem együtt megöregedett, ezért vannak nehézségem vele. Most pedig hálásan köszönöm részletes beszámolódat, remélem a hosszú tél meghozza Nektek és az egész országnak azt a kikeletet, amit Ti otthon olyan gazdagon kiérdemeltetek. Mikor Antall 15 millio magyar nevében beszélt, gondoltam, ha nem lenne a karja a hátához kötve, talán tudna valamit csinálni a 15 millio magyar érdekében. Kinósan hosszú időbe kerül a konszolidálás. Mikor Kőrösmezőn voltam 39 Marciusában az 1000 éves magyar lengyel határon, a rutének ott azt hittek, vagy azt beszéltek be nekik, hogy ők ukránok. Most azok lettek le a Tiszáig Csapnál. Mi csak nem szününk meg a változó földrajzot tanulni. Befejezésül legyen szabad Nektek elviselhető és túrhető egészséget kívánni még jó sokaig és ha Jenő barátommal, összejössz, kérd meg, hogy ő is írjon néhány sort nekem. En szeretnek választ írni a Szabo Miklos utcába. Most pedig bensőseges szeretettel és öleléssel búcsúzik

Bele

Walan 1991
8.10.91 (2. sz.)

Kedves Erno!

Kedvesebb ajándékot nem kívánhattam volna, mint nem várt leveled, engem olyan régi szép dolgokra emlékeztetve, amik már majdnem felendőbe mentek, lehengerelve későbbi emlékekkel közel 50 év gyűjteményével. Először is elnézésed kérem, hogy géppel írok, de amellet, hogy ez talán könnyebb olvasni, a fő oka az, hogy elcsomósodott és enyhén fájdalmas ízületeim a gépelést könnyebben tudják elviselni. A gépelés se hibamentes, mert mint gépíró én már régen éhenhaltam volna. Mint az ott-honi helyzetről írsz, ez nem egészen ismeretlen itt, bár mint mozaik darabok csak részleges adatokról tudunk. Nekem a legjobb szemnyitó volt az Alkotmány Birosággal kapcsolatos cikk, azt hiszem az Tóled eredt és én egy kis kerülő úton kaptam a képmasolatot. Ott látom, hogy hogyan lehet cikornyás jogi csúrés csavarással elmellőzni egyének jogos igényeit kárpotlás és elismerés tárgyában, nem is beszélve arról, hogy a Testületünk rehabilitására vonatkozó igyekezetek elől kerülhetetlenül és mereven elzárkoznak, hála Kéri és hasonló hősök makacsságának közel 50 év távlatából. Itt tulajdonképen 2 dologról van szó. Itt a nyugaton vannak kezdeményezések a debreceni kormány ötössz szüronyokra támaszkodó rendelkezéseinek (ami a Testület tagjainak egyetemleges felelősséget szögezi le, kizárva annak minden lehetőséget, hogy nyugdíj vagy kárterítési igényeket lehessen támasztani) feltétel nélküli visszavonására. Itt jön Kéri, aki szerint a közhangulat erre még nem kész, evvel még várni kell. Hacsak a Testületünk tagjai nem érnek el egy Matuzsálemi hosszú életkort, akoporsó ennek a problémának véget vet. Valószínűleg ez a célja ennek az elképzelésnek. Nekem úgy rémlik, hogy talán ez az egyetlen rendelkezése a debreceni kormánynak, amihez olyan görcsösen ragaszkodnak. Így Nektek otthon levőknek csak szétforgácsolt egyéni kezdeményezéssel kell valami sovány eredményt kiküzdeni, egyéni jóindulatra számítva igények elismerése végett, sziklaszilárd jogalap hiányában. Ez teszi olyan bizonytalanná a Ti existenciátokat, mert csak jóindulatra van az egész nyugdíj jogosultság építve. Nekem személy szerint nincs kedvem kárpotlási igényt támasztani, nekem sokkal fontosabb lenne annak a sértő debreceni kormány intézkedésnek a visszavonása, vagy hatalyon kívül helyezése, hogy ez a Damocles kard jogtalan amilyen, ki legyen irtva az igazság szolgáltatás berkeiből.

Walan 1991 dec. 14-én

Meleg érzésekkel töltöttem a régi jó szombathelyi emlékekről írt soraid, talán emlékszel-e még az Egri lányokra, meg ^{nem} tudom ott voltál-e amikor Kazmerral meg a Poltáry lánnyal, az Egri lányokkal, akiknek a nevére már nem emlékszem, a kerületi GH főnök kérekfeju lánya kirándultunk az Irottkőre (azt hiszem) egy szép vasárnap délután. A Nagy alez halászemlékei mellé csak még annyit, hogy mikor Pasztoy Zalaegerszegszőlőt meglátogatta vadászfegyver vétele ügyében, ő úgy becsülte az övét, mondván, hogy az golyót golyóra lö, mikor a hőségre való tekintettel meztelenül ültek Nagy alez lakásán az ablakban. Ő abban az utcában lakott, ahol a kórház volt. Most egy kis személyes életrajz, csak mutatni, hogy nyugaton hogyan zajlott az élet. Nagypénteken 45-ben egy Szombathely melletti erdőből hagytam el fatornyos házunkat a Pinka folyón átkelve 4-en ülve egy Balillában, amit nekem valaki odaadott, hogy vigyem ki Németországba és ha a por leülepedett, majd ő megtalál engem és visszaveszi a kocsiját. Ezt a kocsit Leobenben a németek elvették tőlem davajgitárral hangsúlyozva ennek a szükségességét. Április közepén amerikai fogságba estem 9 hónapig befogva Heilbronn környéken. Kiszabadítva magam az ember sok mindent próbált így örvezető voltam a francia hadseregben (nem idegen légióban), majd feles saláta kertész, francia háttér kutató és repatriáló szervezetben jó munkám volt. 50-ben ideértünk, ahol is én a postára kerültem, csak any lapáttal telefonkábeleket fektetve, majd kitanultam a kábelkötöző tudományt, ami kis méretekben valami olyan munka mint a vasúti rendező pályaudvar. Onnan be, irodai munkára és az utolsó 15 évemben nyugdíjig az itteni statisztikai irodában dolgoztam. 13 éve nyugállományban vagyok és berozsdásodás ellen itthon működök a ház körül kint és bent, mert a feleségem azt mondta, hogy ő is nyugalomba vonult. Azóta mi csak létezőnk, imitt amott hízalva orvost és patikát. Ha a z unokák jönnek, akkor van itt nyüzsgés és etetés. Karácsony, születés napok majdnem minden hónapban vannak, az is az unalom ellen küzd. Én csak hálás vagyok a sorsnak, hogy megérhettem az oroszok kivonulását, bár amint látom, otthon sok minden a régiben maradt, csak a cégtabla lett átfestve. Egyenlőre ennyit az itteni életképről, remélem a jövőben ha egészséged engedi, hallani fogok rólad. Sok sok köszönettel soraidet

erő, egészséget kívánva mindkettőtöknek tőlel
(aki persze, hogy őráj es nem veszteli)

Béla

Bányai László dr.
szds.

1942.04.01.
/1938.évf./

B.M./csendőrségi szolgálat/ osztálya
sgti.

1942.04.01. 1943.01.30. 1939.05.01. 1936.

szül.: Torda /Aranyos vm./

F.: Kőrösy Alice /Emma/ Budapest, 1941/ **TERIKE?**

A.: Fürész Ilona

Csendőrségi Lapok szerk.

+ San Francisco /California/ USA 1984.09.27. szívinfarktus

Pacific Gas and Electric, mérnöki rajzoló

IGAZOLVA! BUDAPEST, ÜLLŐI-ÚT 68.SZ. M.K. 1946. 192.SZ. 100.SOR.SZ. BA/484.

B.L.1985.XXXVIII.É.10.o. dr.Bányai László

cső.szds., a volt m.kir.B.M. csőségi XX.oszt.nak sgti-je.
egy ideig a "Csendőrségi Lapok" szerk-je
szívinfarktust követő szivrohamban,
San Franciscoban /Cal.USA/ 1984.IX.27-én
váratlanul, 70 éves korában meghalt.
Tordán /Torda-Aranyos vm./ született
1913 januárjában, Székesfehérvárott a
cisztercitáknál érettségizett, majd
Debrecenben végezte a jogot. Katonai
szolgálatát után belépett a Csőséghez,
hol 1939-ben hdgy-á avatták. A háboru
után visszatért Magyarországra, ahol
börtönbe került. Később az állami terveh
vatalban kapott munkát. A Forradalom
után két évig Párizsban dolgozott,
majd 1960-ba vándorolt ki és San Fran-
ciskoban helyezkedett el, mint műszaki
rajzoló, nyug-ig.

A temetési szertartás okt.1-én ment
végbe, mely után elhamvasztották.

Évfolyamtársa, dr. Papp Viktor bucsusz.
tatta...igy érted meg az 56-os forra-
dalmat, melynek letipráda után, mint volt
cső.ti-nek és munkátsnács eln-nek, neked is
menekülni kellett nyugatra és így kerültél sok viszontagság után
először Párizsba, hol két évet töltöttél.

Ezután Montereybe, majd San Franciskoba vetett sorsod, szeretett
feleséged, Terike oldalán, hol a Pacific Gas and Electric-nél, mi
mérnöki rajzoló megalapoztad életed. Távozásoddal...

/Dr.V.V. 1984.X.12. és XII.14./

Bányai László
kap. átm.

BÁNYAI LÁSZLÓ
szds. 1942.04.01.

Bányai László
kap. átm.

Bárczy Dezső nemes bárczaházi
szds,

1942.03.31.
/1935.évf./

VIII.cső.ker. Cső.sz. Aknaszlatina^{Sz.} pk.-a
1942.03.31. 1913.05.03. 1939.01.01. 1935.

Mátészlka

+ Sátoraljauhely, 1995.03.05. szívbj

Báró Béla
alez.

1942.03.31.
/1915.11.évf./

Kassai VII.cső.ker.pság ea.ti.

1942.03.31. 1897.04.29. 1918.11.30. 1915.11-i

Gy.:- Gyula

+ ?

1927.05.01. szds.
/1915.évf./

III.cső.ker. Ópk.isk. Szombathely 2.aloszt.

Bátky József vitéz
nyug.ezds.

Budapest, VII.István ut.-

Szül.: Kocs, 1890.

23.honv.gy.e.

1909.évf.

1940.05. VII.cső.ker. pk. Miskolc

Báthky Kázmér dr. felsőbátkai
szds.

1942.03.31.
/1935.évf./

Kh.o./Közlekedési és Híradó Oszt./

1942.03.31. 1911.04.28. 1939.01.01. 1935

Szül.: Kocs /Komárom vm./

F.: Kuti Etelka /1940. Szombathely

Gy.: Ibolya-Éva, - Zsuzanna /1944/

+ Unterchaing /Né.o./ 1970.08.21. fehérvérűség

Inn München cipésműhely

egy svájci cég kirendelt vez-je

+ dr. Báthky Kázmér

nagy,

M.kir.cső.őpk.isk.jv.tanf, 3.szds. 1940.évf.

BBL. 1970.07-12.XXIII.évf.7-12.sz. 42-43.o.

~~Felsőbátkai dr. Báthky Kázmér szds. 59 é Né.o-i~~

~~Unterachingben 1970.08.21. hosszú betegség~~

~~/fehérvérűség/ után meghalt. Temetése no.zaj-~~

~~lott le igen nagy részvétel mellett 08.24-én.~~

~~1911.szül. Kocs-on /Komárom vm./ Gimnáziumi é-~~

~~rettségi után jegyzőgyakorlonként dolgozott~~

~~és folytatta jogi tanulmányait, közben 1932-33ban katonai szol-~~

~~gálatot teljesített. 1936 Ol. doktorált és elnyerte a jogi és~~

~~áll.tud-i doktori címet. 1937.01.01. lépett a Csőség kötelékébe~~

~~tanulmányait a Ludovika Akadémia és a bp-i cső.laktanyában foly-~~

~~tatta. 1938.12.01. avatták, mint hivatásos tiszt a közlekedési~~

~~oszt-nál szolgált, utóljára Désen, mint közl.szárnypk. Kiváló~~

~~egytárs volt, mind alárendeltjei, mind előljárói szerették becs-~~

~~tel. Az összeomlás után a cső.közl.oszt. alakulataival az Inn~~

~~melletti München községben telepedett le.~~

~~Nem tétlenkedett, cipésműhelyt nyitott és a cipész szakmában~~

~~komoly gyakorlatra tett szert.~~

Dr. Báthky Kázmér
nagy szds.

Dr. Báthky Kázmér
főhadnagy

Később Rheinbrohban szállító vállalatot alapított, Később a Volkswagen és az Opel autógyárak képviselője volt. Utoljára Münchenben egy svájci cég kirendeltségét vezette. Egyre erősödő betegsége miatt a munkát korán abba kellett hagyja. Igen sokat szenvedett. A bajtársi összejöveteleket szorgalmasan és lelkesen támogatt. A MKCSBK hűséges aldozatos tagja volt, ahol csak lehetett mindenütt segített. Temetésén özvegye, gyermekei, veje, unokája, rokonai, barátai és cső bajtársai vettek részt. A MKCSBK hatalmas koszorúja a sír főhelyén feküdt a gyászoló család koszorúja mellett. Személyében az egyik legértékesebb cső bajtársunkat veszítettük el.

B.L.1970.07-12.XXIII.évf.07-12.sz. 48.o.

Bátky Évának, Czupy Józsefnének, dr. Bátky Kázmér szds. leányának 1968.06.24-én megszületett Ágota-Vilma leánya

Bátky Zsuzsanna dr. Bátky Kázmér szds. leánya jó eredménnyel érettségizett a Burg-kastlii magyar gimnáziumban és jelenleg egy német tanítóképző főiskolán folytatja tanulmányait. 49.o.

B.L.1968.01-08.XXI.évf.01-08.sz.62.o.

Bátky Éva Ibolyka angol, német és francia levelezőnp, Dr. Bátky Kázmér szkv.m.kir. cső.szds. volt, dési közl.szárnypk, és felesége, Kuti Etelkának leánya 1967.08.k2.Oberachingben Né.o.házasságra lépett Czupy József Mihály okl. villamosmérnökkel. Czupy Bálint volt függ.kiszármazási képv., jelenleg a "Szabad Európa Hangja" Bálint gazda szerkesztője és ea-ja és felesége Kéry Erzsébetnek fiával.

Am 21. August 1970 rief der Herr unseren
Gatten, Vater, Bruder

felsöbàtkai
Dr. Kàzmèr v. Bàtky

Hauptmann a. D.

gestärkt mit dem Abendmahl im Alter von
59 Jahren zu sich.

In tiefer Trauer:

Etelka v. Bàtky, geb. Kúti, Gattin
Zsuzsanna v. Bàtky, Tochter
Eva Czupy, geb. v. Bàtky, Tochter
József Czupy, Schwiegersohn
Agota Czupy, Enkelin
Dr. E. Stephan v. Bàtky, Bruder
Mária v. Bàtky, Schwägerin

Beerdigung: Friedhof Unterhaching, am
24. August 1970 um 14.00 Uhr

8025 Unterhaching

Fájdalommal tudatjuk, hogy 1970. augusztus
21-én a szeretett férj, apa és testvér

felsöbàtkai
Dr. Bàtky Kàzmèr

szkv. m. kir. csendőrszázados

59 éves korában, úrvacsorában részesítve,
visszatért Teremtőjéhez.

Dr. Bàtky Kázmérmé, szül. Kúti Etelka
Bàtky Zsuzsanna
Czupy Józsefné, szül. Bàtky Eva
Czupy József
Czupy Agota
Dr. Bàtky Elemér
Dr. Bàtky Elemérmé,
szül. Szentlőrinczi Mária

A megboldogultat 1970. augusztus 24-én
d.u. 2-kor az unterhachingi
temetőben helyezük örök nyugalomba.

Goerdelerstraße 12

Báthory Géza vitéz
alez.

1939.11.01.
/1914.évf./

/PROSKE/

Közp.nyó.pság -hoz tart.vez.

1939.11.01. 1893.03.05. 1916.08.01. 1914.08-i

Szül.: Szombathely

A.: Piroska Anna, +Szekszárd

PROSCHKE ANNA

BLASKÓ

Ujvidéki-per IV.r.vádlottja

Gy.: - László, Katalin

+ kivégezték, 1946.11.26. 6^h30^í Ujvidék

NK. NEMZETVÉDELMI KERESZT

1945. 07. 04. LEROKOLÁS ÉS KICSAPÁS

Katonai perek 1945-1958. Kovács Zoltán András. 109.o.

Csendőrök a Népbiróság előtt.

Felkerült a Szövetséges Ellenőrző Bizottság /SZEB/ felügyelete mellett kialakított és 1946.április 30-ra véglegesített háborus főbűnösök névsorára. A teljes lista 618 főből állt, melynek 5%-át /31 fő/ volt csendőrök tették ki.